

MOTION

Satsning för folkhälsa: regional strategi mot ensamhet

Ensamhet utgör ett av dagens stora hälsoproblem. Forskning menar att ensamhet i sig leder till lika stor dödlighet som hjärt-kärlsjukdomar samtidigt som det innebär en ökad risk för att utveckla just sådana. Social isolering anses vara dubbelt så farlig som fetma, farligare än stillasittande och lika skadligt för hälsan som alkoholism eller att röka 15 cigaretter per dag.

Långvarig ofrivillig ensamhet innebär en kronisk lågintensiv stress där det biologiska varningssystemet om att man bör söka upp sin flock är ständigt aktiverat. Det långvariga påslaget av stresshormoner är början av ett förlopp som kan ge högt blodtryck och inflammation i kroppen, vilket i sin tur ökar risken för sjukdomar som hjärtinfarkt, stroke och demens. Utöver detta innebär ensamhet en högre risk för depression.

Ensamhet drabbar alla, unga och äldre och det gör ingen skillnad om du lever ensam eller i tvåsamhet. Den psykiska ohälsan växer i samhället. Vid upplevd ensamhet är risken för psykisk ohälsa betydligt högre än om du känner dig del av ett socialt nätverk. Det finns uppfattningar om att ensamhet främst drabbar äldre, vilket delvis kan ha att göra med att ensamhet hos äldre är studerat i högre utsträckning. Nya studier pekar dock på att ungdomar och äldre lider av ensamhet i ungefär samma utsträckning. Annan forskning visar också att socialt umgänge kan dämpa smärtupplevelser men att äldre i vissa fall enbart behandlas med hjälp av läkemedel trots att de kan ha behov av andra insatser.

Denna problematik har funnits länge men aktualiseras också av den sociala isolering som vissa av oss har levt med under Covid-19 till följd av Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att minska smittspridningen.

För att komma tillrätta med de direkta och indirekta risker som ensamhet utgör har exempelvis England inrättat en ensamhetsminister och genomarbetat en ensamhetsstrategi för att minska ohälsan bland befolkningen. I Århus i Danmark har kommunen ett ensamhetsprojekt efter liknande modell. I Storbritannien har projektet minskat akutbesök och –inläggningar med 15 %. Hälsovinster kunde ses hos alla åldrar och patienttyper. För varje investerad pund fick man tillbaka 6 pund i form av minskade sjukvårdskostnader – samtidigt som ofrivillig ensamhet beräknas kosta brittiska arbetsgivare 2,4 miljarder pund årligen. Individens välmående och samhället i stort har mycket att vinna på att ta problemet med ofrivillig ensamhet på stort allvar.

I *En god och nära vård* skrivs

"Givet att många människor söker sig till hälso- och sjukvården även för det som i vissa fall kanske inte är rent medicinska problem (men som kan påverka hälsan på många sätt), såsom t.ex. ensamhet eller oro, kan hälso- och sjukvården med rätt förutsättningar fungera som "ingång" där man kan få stöd till egenvård men även hjälp att komma i kontakt med andra samhällsaktörer, såsom t.ex. civilsamhället i form av kultur- och idrottsföreningar, pensionärsorganisationer och religiösa samfund eller till delar av kommunernas sociala verksamhet".

För att detta ska kunna ske krävs dock rutiner för upptäckt, tidiga insatser i samverkan med andra samhällsaktörer och förebyggande vägledning för att motverka ensamhet hos de skånska invånarna.

Vänsterpartiet yrkar därför:

- Att Region Skåne utarbetar en regional strategi för att arbeta mot ensamhet

Kristianstad 2020-11-04

För Vänsterpartiet i Region Skåne

Sara Svensson

Agneta Lenander